
Vergaderjaar 2025–2026

XII	Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (XII) voor het jaar 2026 (Suppletoire begroting September)
------------	--

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2026 wijzigingen aan te brengen in:

de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat;

de begrotingsstaat inzake de agentschappen van dit ministerie;

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

V.P.G. Karremans

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

Algemeen

De opzet en structuur van de onderliggende suppletoire begroting voor Hoofdstuk XII is gebaseerd op de Rijksbegrotingsvoorschriften van het Ministerie van Financiën.

Naar aanleiding van de aanbevelingen van het Bureau Onderzoek en Rijksuitgaven (BOR) (Kamerstukken II, 2014–2015, [31 865, nr. 66](#)) zijn in de Rijksbegrotingsvoorschriften 2026 de onderstaande uniforme ondergrenzen opgenomen, die worden gehanteerd bij het toelichten van de budgettaire gevolgen van beleid. De beleidsmatige mutaties en technische mutaties groter dan of gelijk aan onderstaande tabel worden op het niveau van de totale verplichtingen en de financiële instrumenten toegelicht. Dit houdt in dat financiële instrumenten waarbij het verschil kleiner is dan de aangegeven norm niet worden toegelicht, tenzij deze beleidsmatig toch relevant zijn.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

2 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

De onderstaande tabellen geven de belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties van de Suppletoire Begroting September 2026 weer. Een meer gedetailleerd overzicht van de mutaties per artikel is te vinden bij de budgettaire gevolgen van beleid in en .

Tabel 2 Overzicht belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2026 (Suppletoire begroting September) (bedragen x €1.000)

	Artikel	Uitgaven 2026
Vastgestelde begroting 2026		3.987.518
Stand 1e suppletoire begroting 2026		4.167.485
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1. Overboekingen Ministeries		– 3.594
2. Kasschuiven	Diversen	– 69.900
3. Overboekingen HXII/Fondsen		2.842
- Mobiliteitsfonds	Diversen	8.141
- Deltafonds	Diversen	– 5.299
4. Compensatie fiscale derving	15	– 8.104
5. Aanvullende loonbijstelling	Diversen	2.169
6. Overboeking Aanvullende Post PBNi	17	152
7. Overige mutaties	Diversen	9.425
Stand suppletoire begroting september 2026		4.100.475

Toelichting

Dit betreft de overboekingen van en naar andere begrotingshoofdstukken binnen de Rijksbegroting. De grootste zijn:
Een overboeking van LVVN voor de bijdrage aan de aanvullende programma's, evaluaties en lopende Wageningen University & Research

(WUR) projecten van € 2,1 miljoen.

Een overboeking naar Defensie van € 3,0 miljoen voor de Seabed Security Experimentation Centre (SeaSEC).

een overboeking naar EZ voor de decentralisatie uitkering voor de Moerdijkregeling van € 1,4 miljoen.

Er hebben verschillende kasschuiven plaatsgevonden op HXII. Hieronder worden de grootste kasschuiven toegelicht:

Grinwis: € -12,0 miljoen wordt doorgeschoven naar 2028. Een deel van de middelen die beschikbaar is gesteld voor betaalbaarheid van het OV wordt ingezet op bredere systeemtaken waarmee het OV ook op lange termijn betaalbaar blijft.

Moerdijkregeling: lenW schuift € 7,1 miljoen door naar 2028. lenW heeft samen met EZK in het najaar van 2025 toegezegd € 8,5 miljoen bij te dragen aan het ophogen van de Moerdijkregeling. Uit prognoses blijkt dat er dit en volgend jaar vanuit lenW € 1,4 miljoen nodig is om hier aan bij te dragen en dit wordt dit jaar overgeboekt aan EZ, de overige € 7,1 miljoen schuift door naar 2028.

VTH: Een kasschuif VTH van € 7 miljoen vanuit 2026 naar de jaren 2027, 2028, 2029, 2030 en 2031 voor de implementatiekosten van omgevingsdiensten voor programma's ten behoeve van de digitalisering VTH. Deze kosten waren voorzien in 2026 maar zijn opgeschoven naar 2027 doordat er pas gestart kon worden na goedkeuring van het programma in het kernberaad. Deze goedkeuring is medio 2026 gekomen.

Elektrisch varen: Er schuift € 5,9 miljoen uit 2026 naar latere jaren om de middelen aan te sluiten bij de prognoses.

Per saldo is € 22,8 miljoen overgeboekt vanuit het Mobiliteitsfonds en Deltafonds naar hoofdstuk XII. Dit komt met name door de volgende 2 overboekingen:

Er wordt € 30,8 miljoen overgeboekt van het Mobiliteitsfonds naar HXII Decentraal Spoor voor de exploitatie bijdragen decentraal spoor in 2026. Dit bedrag zal in 2026 aan provincies worden beschikt via een SPUK. Het gaat om de provincies Overijssel (€ 14,2 miljoen), Drenthe (€ 2,8 miljoen), Limburg (€ 7,4 miljoen) en Utrecht (€ 6,4 miljoen)

Er wordt € 6,1 miljoen overgeboekt van HXII naar het Deltafonds voor het uitvoeren van het onderzoeksprogramma 2026 voor de water en bodemopgaven. Voor deze uitvoering geeft RWS een programmasubsidie af conform de Subsidieregeling Instituten voor Toegepast Onderzoek (SITO-regeling).

Duurzame Vliegtuigbrandstof (SAF): Door Schiphol wordt een kortlopend fonds opgezet om luchtvaartmaatschappijen te stimuleren duurzame luchtvaartbrandstoffen (SAF) bovenop het EU-mandaat bij te mengen. lenW levert hiervoor een bijdrage aan het fonds van in totaal € 45 miljoen euro in de jaren 2027-2029, mits de Europese Commissie hiermee akkoord gaat. Dit betreft de overboeking van het aandeel van HXII naar het Mobiliteitsfonds waar de bijdrage integraal wordt gefaciliteerd.

Middels deze boeking wordt de compensatie voor misgelopen fiscale derving door Vrachtwagenheffing teruggegeven aan het generale beeld. Door de invoering van de Vrachtwagenheffing loopt de schatkist een deel fiscale derving op MRB mis. Met de 1^e suppletoire begroting 2026 heeft de harmonisatie van de MRB-classificaties met de EU-voertuigclassificaties plaatsgevonden waardoor de ontvangsten en uitgaven van Vrachtwagenheffing zijn toegenomen. Hierdoor loopt de schatkist nog een deel fiscale derving mis wat hiermee wordt terugge-

boekt naar het generale beeld.

Loon- en prijsbijstelling: Naar aanleiding van de CAO-onderhandeling is er 0,3% procentpunt loonbijstelling ontvangen voor de begroting van IenW.

Dit betreft de overboeking vanuit de Aanvullende Post voor het Programma Bescherming Noordzee Infrastructuur (PBNI).

De overige middelen hangen samen met de hieronder toegelichte ontvangstenmutaties.

Tabel 3 Overzicht belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2026 (Suppletoire begroting September)
(bedragen x €1.000)

Vastgestelde begroting 2026			582.204
Stand 1e suppletoire begroting 2026			602.213
Belangrijkste suppletoire mutaties			
1.	Eindafrekening RVO	Diversen	5.675
2.	Terugvordering Maritiem Masterplan	18	3.297
3.	Overige mutaties	Diversen	453
Stand suppletoire begroting September 2026			611.638

Toelichting

Eindafrekening RVO: Voor verschillende onderwerpen die de afgelopen jaren zijn uitgevoerd door RVO hebben we een eindafrekening ontvangen. De eindafrekeningen vallen € 5,7 miljoen lager dan aan RVO betaald is. Dit bedrag ontvangt IenW in 2026 weer terug.

Terugvordering Maritiem Masterplan: Voor de inzet op NGF subsidieregeling Maritiem Masterplan had een deel van het budget nog niet aan RVO ter beschikking gesteld mogen worden en wordt teruggevorderd. Dit betreft diverse kleinere mutaties.

3 Beleidsartikelen

3.1 Artikel 11 Integraal Waterbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 11 Integraal Waterbeleid (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire be- groting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletoire begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	74.995	- 5.145	69.850
Uitgaven	103.733	- 3.188	100.545
11.1 Algemeen waterbeleid	56.037	- 167	55.870
<i>Opdrachten</i>	15.428	- 274	15.154
Partners voor Water (HGIS)	9.963	1.652	11.615
Regie Innovatie	1.060	- 350	710
Overige opdrachten	4.405	- 1.576	2.829
<i>Subsidies (regelingen)</i>	16.048	- 1.988	14.060
Incidentele subsidie	1.105	- 1.105	0
Overige HGIS subsidies	2.000	0	2.000
Partners voor Water 5 (HGIS)	1.417	495	1.912
NGF NL2120	10.840	- 1.988	8.852
Overige subsidies	686	610	1.296
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	17.211	2.300	19.511
Bijdrage aan agentschap RWS	16.607	2.275	18.882
Bijdrage aan agentschap KNMI	604	25	629
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	6.600	- 155	6.445
NGF NL2120	6.145	0	6.145
Overige bijdragen	455	- 155	300
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	750	- 50	700
Overige bijdragen	750	- 50	700
11.2 Waterveiligheid	3.229	- 830	2.399
<i>Opdrachten</i>	3.229	- 830	2.399
Waterveiligheid	3.129	- 1.075	2.054
Overige opdrachten	100	245	345
11.3 Grote oppervlaktewateren	1.857	- 469	1.388
<i>Opdrachten</i>	1.857	- 469	1.388
RWS Zuid-Westelijke Delta	1.368	- 513	855
Overige opdrachten	489	44	533
11.4 Waterkwaliteit	42.610	- 1.722	40.888
<i>Opdrachten</i>	7.180	- 1.152	6.028
Noordzee en oceanen	1.201	- 122	1.079
Overige opdrachten	5.979	- 1.030	4.949
<i>Subsidies (regelingen)</i>	33.274	0	33.274
NGF UPPWater	29.839	0	29.839
Overige subsidies	3.435	0	3.435
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	2.156	- 570	1.586
Overige bijdragen	2.156	- 570	1.586
Ontvangsten	452	273	725

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt met € 5,2 miljoen verlaagd. Dit wordt verklaard door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties en de volgende verplichtingenmutaties:

- Verplichtingenschuif NGF NL2120: Verplichtingenschuif van € 3,0 miljoen voor het NGF NL2120 omdat de berekende subsidie lager is dan initieel begroot door het vertragen van de regeling hotspot en omdat de human capital regeling is vervangen door een subsidie.
- Het restant wordt verklaard door diverse kleine mutaties (€ 2,2 miljoen).

Uitgaven

Artikel 11.1 Algemeen Waterbeleid

Subsidies (regelingen)

De verlaging van het subsidiebudget met € 2,0 miljoen wordt veroorzaakt door:

- Kasschuif NGF NL2120: Dit betreft een kasschuif van € 2,0 miljoen voor het NGF NL2120. De hotspotregeling is vertraagd en voor de human capital regeling is een herallocatie van de middelen naar lager beoogde subsidies. IenW heeft vanwege beperkte capaciteit RVO ingeschakeld als uitvoerder van deze regeling. De laatste NL2120 inzichten in de hotspotregeling zijn verwerkt in recent gepubliceerde Nature Based Solutions (NBS-)prioriteiten.

Bijdrage aan agentschappen

De verhoging van de agentschapsbijdrage met € 2,3 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

- Indexatietarief: Het structureel aanvullen van de Beleidsondersteuning en Advies (BOA) via de agentschapsbijdrage aan RWS. Het BOA protocol was al vastgesteld eind 2025, alleen was dit nog niet geheel budgettair gedekt. Middels deze bijdrage is er genoeg budget beschikbaar om het BOA protocol uit te voeren.
- Het restant wordt verklaard door diverse kleine mutaties (€ 0,4 miljoen)

Artikel 11.2 Waterveiligheid

De uitgavenmutaties zijn lager dan voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de leeswijzer).

Artikel 11.3 Grote oppervlaktewateren

De uitgavenmutaties zijn lager dan voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de leeswijzer).

Artikel 11.4 Waterkwaliteit

De uitgavenmutaties zijn lager dan voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de leeswijzer).

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties zijn lager dan voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de leeswijzer).

Wettelijke grondslag subsidieverlening

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht geldt dat in het algemeen subsidie wordt verleend op grond van een wettelijk voorschrift. Uit de Algemene wet bestuursrecht volgt dat één van de uitzonderingen hierop subsidies vormen waarvan zowel de subsidieontvanger als het maximale bedrag in de begroting worden vermeld. In de tabel budgettaire gevolgen van beleid bij dit beleidsartikel is in de regel Verplichtingen dergelijke sub-

sidieverplichtingen voor het jaar 2026 opgenomen. Voor de subsidieverplichtingen die specifiek in onderstaande tabel (tabel 5) worden vermeld geldt dat deze begrotingsvermelding de wettelijke grondslag vormt zoals bedoeld in artikel 4.23, derde lid, onder c, van de Algemene wet bestuursrecht.

Tabel 5 Wettelijke grondslagen subsidieverleningen artikel 11

Maximum bedrag	Ontvanger	Toelichting	Artikelonderdeel
€600.000	WTEX10-programma	De subsidie betreft een bijdrage aan de Water Alliance ten behoeve van het WTEX10-programma. Water Alliance is een platformorganisatie en door de verbinding van het WTEX10-programma met het Industriebeleid voor Watertechnologie ontstaat een kans om bij te dragen aan duurzame en autonome industriële groei waarin water efficiënt(er) gebruikt wordt. De subsidie wordt omgezet van een incidentele subsidie naar een begrotingssubsidie.	11.01 Algemeen waterbeleid
€155.000	Omgevingsberaad Waddengebied (OBW)	De subsidie betreft een jaarlijkse bijdrage aan de provincie Friesland voor het Omgevingsberaad Waddengebied (OWB). Hierbij gaat het om een verhoging van € 10.000 van de grondslag van 2026 van € 145.000 naar € 155.000.	11.01 Algemeen Waterbeleid
€10.350.000	International Program for Deltas and Coastal Areas (IPDC)	Het betreft de wijziging van de juridische grondslag in verband met verlenging van de looptijd van de subsidie van 10.350.000 aan Deltares voor het International Program for Deltas and Coastal Areas (IPDC).	11.01 Algemeen Waterbeleid

3.2 Artikel 13 Bodem en Ondergrond

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 13 Bodem en Ondergrond (bedragen x € 1.000)

Art. Verplichtingen	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	156.548	11.851	168.399
Uitgaven	119.735	1.287	121.022
13.4 Ruimtegebruik bodem	119.735	1.287	121.022
<i>Opdrachten</i>	16.538	7.989	24.527
Bodem en STRONG	11.974	8.741	20.715
RWS Leefomgeving	975	- 125	850
Fysieke Leefomgeving Omgevingswet (FLOW)	825	0	825
Overige opdrachten	2.764	- 627	2.137
<i>Subsidies (regelingen)</i>	19.398	- 135	19.263
Bedrijvenregeling	8.697	0	8.697
Subsidie Caribisch Nederland	10.451	- 385	10.066
Overige subsidies	250	250	500
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	11.702	24	11.726
Bijdrage aan agentschap RWS	6.091	0	6.091
Bijdrage aan agentschap RIVM	5.611	24	5.635
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	72.097	- 6.591	65.506
Meerjarenprogramma Bodem	72.097	- 6.591	65.506
Ontvangsten	168	657	825

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt met € 11,9 miljoen verhoogd. Dit wordt verklaard door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties en de volgende verplichtingenmutaties:

- Herschikking Meerjarenprogramma Bodem: Betreft een herschikking van de budgetten voor afdeling Bodem van € 10,5 miljoen. Hiermee worden de budgetten in lijn gebracht met de meest actuele prognose voor onder andere het EMK-terrein, staalslakken en EU richtlijn waarbij extra middelen nodig zijn. Het gaat om aanvullende onderzoeken op de effecten van staalslakken op mens en milieu dat door RIVM zal worden uitgevoerd.
- Het restant wordt verklaard door diverse kleine mutaties (€ 1,4 miljoen).

Uitgaven

Artikel 13.4 Ruimtegebruik bodem

Opdrachten

Het opdrachtenbudget wordt in 2026 met € 8,0 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

- Herschikking Bodem & STRONG: Dit betreft een herschikking van de budgetten voor afdeling Bodem van € 5,7 miljoen. 2026 is een krap budgettair jaar. Er zijn op alle drie de grote bodembudgetten financiële tegenvallers. Voornamelijk vanuit de lopende sanering van het EMK-terrein. Daarnaast zijn er een aantal posten op het meerjarenprogramma waarbij de realisatie de afgelopen jaren tegenviel maar die dit jaar wel tot realisatie komen (kennis en kwaliteitsimpuls).
- Het restant wordt verklaard door diverse kleine mutaties (€ 2,3 miljoen).

Bijdrage aan medeoverheden

De verlaging van de bijdrage aan medeoverheden met € 6,6 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

- Herschikking Meerjarenprogramma Bodem: Dit betreft een herschikking van de budgetten voor afdeling Ruimtelijk gebruik Bodem die door middel van temporisering van activiteiten worden ingepast, bijvoorbeeld door middel van incidentele SPUKs. Daarmee wordt de bijdrage aan medeoverheden met € 5,7 miljoen wordt verlaagd.
- Het restant wordt verklaard door diverse kleine mutaties (€ 0,9 miljoen).

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties zijn lager dan voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de leeswijzer).

3.3 Artikel 14 Wegen en Verkeersveiligheid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 14 Wegen en Verkeersveiligheid (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire be- groting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletoire begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	425.719	- 11.592	414.127
Uitgaven	313.520	- 300	313.220

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 14 Wegen en Verkeersveiligheid (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire be- groting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletoire begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
14.1 Netwerk	21.643	- 140	21.503
<i>Opdrachten</i>	8.328	- 810	7.518
Wegverkeersbeleid	2.955	- 55	2.900
Voertuigen en Digitale Infrastructuur	3.194	- 670	2.524
Overige opdrachten	2.179	- 85	2.094
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	8.735	54	8.789
Bijdrage aan agentschap RWS	8.657	54	8.711
Overige bijdragen	78	0	78
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	4.580	105	4.685
Bijdrage aan Caribisch Nederland	4.580	105	4.685
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	0	511	511
Overige bijdragen	0	511	511
14.2 Verkeersveiligheid	20.129	438	20.567
<i>Opdrachten</i>	6.438	- 295	6.143
Opdrachten Verkeersveiligheid	3.931	- 295	3.636
Overige opdrachten	2.507	0	2.507
<i>Subsidies (regelingen)</i>	11.087	419	11.506
Veilig Verkeer Nederland (VVN)	4.032	167	4.199
Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveilig- heid (SWOV)	4.456	178	4.634
Overige subsidies	2.599	74	2.673
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	586	7	593
Bijdrage aan agentschap RWS	586	7	593
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	2.018	57	2.075
Bijdrage aan CBR	2.018	57	2.075
<i>(Schade)vergoeding</i>	0	250	250
Stint	0	250	250
14.3 Slimme en duurzame mobiliteit	271.748	- 598	271.150
<i>Opdrachten</i>	46.412	1.137	47.549
Innovatie en Intelligente Transportsystemen	10.473	26	10.499
Klimaatakkoord	5.273	- 2.717	2.556
Verkeersemissies	464	- 300	164
Programma Vergroening Reisgedrag	2.320	0	2.320
Verduurzaming logistiek	5.020	300	5.320
NGF: Dutch Metropolitan Innovations (DMI)	4.586	8.000	12.586
KF: Laadinfra bouw	4.499	- 4.499	0
KF: Zero-emissie zones	1.832	0	1.832
Overige opdrachten	11.945	327	12.272
<i>Subsidies (regelingen)</i>	180.513	- 1.882	178.631
Duurzame Mobiliteit	15.150	0	15.150
Elektrisch Vervoer	21.830	0	21.830
Laad en AanZET	42.406	0	42.406
Bronmaatregelen Stikstof	28.549	- 120	28.429
KF: Laadinfra wegvervoer	50.948	0	50.948
KF: Laadinfra Bouw	7.500	0	7.500
Vergroenen reisgedrag	2.500	0	2.500
KF: SWIM	6.516	0	6.516
KF: inruilregeling	1.708	- 1.708	0

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 14 Wegen en Verkeersveiligheid (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire be- groting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletoire begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
Overige Subsidies	3.406	- 54	3.352
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>29.620</i>	<i>93</i>	<i>29.713</i>
Bijdrage agentschap RWS	3.924	17	3.941
Bijdrage agentschap NEA	5.462	52	5.514
Bijdrage agentschap RVO	18.097	6	18.103
Bijdrage aan agentschap RIVM	487	2	489
Overige bijdragen aan agentschappen	1.650	16	1.666
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>13.960</i>	<i>54</i>	<i>14.014</i>
Duurzame Mobiliteit	13.960	0	13.960
Mobiliteit en Gebieden	0	54	54
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>233</i>	<i>0</i>	<i>233</i>
Overige bijdragen	233	0	233
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>1.010</i>	<i>0</i>	<i>1.010</i>
Overige bijdragen	1.010	0	1.010
Ontvangsten	5.782	0	5.782

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt met € 11,6 miljoen verlaagd. Dit wordt met name verklaard door de volgende verplichtingenmutatie:

- Vertraging inruilregeling: Het is nog niet duidelijk of de inruilregeling fossiele auto's in 2026 van start kan gaan, vanwege hoge complexiteit in de uitvoering bij de RVO. € 5 miljoen aan verplichtingenbudget wordt daarom van 2026 doorgeschoven naar 2027. Het overige verschil wordt veroorzaakt door diverse kleine mutaties.

Uitgaven

Artikel 14.1 Netwerk

De uitgavenmutaties zijn lager dan voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de leeswijzer).

Artikel 14.2 Verkeersveiligheid

De uitgavenmutaties zijn lager dan voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de leeswijzer).

Artikel 14.3 Slimme en Duurzame Mobiliteit

De uitgavenmutaties zijn lager dan voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de leeswijzer).

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties zijn lager dan de voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de leeswijzer).

Wettelijke grondslag subsidieverlening

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht geldt dat in het algemeen subsidie wordt verleend op grond van een wettelijk voorschrift. Uit de Algemene wet bestuursrecht volgt dat één van de uitzonderingen hierop subsidies vormen waarvan zowel de subsidieontvanger als het maximale bedrag in de begroting worden vermeld. In de tabel budgettaire gevolgen

van beleid bij dit beleidsartikel is in de regel Verplichtingen dergelijke subsidieverplichtingen voor het jaar 2026 opgenomen. Voor de subsidieverplichtingen die specifiek in onderstaande tabel worden vermeld geldt dat deze begrotingsvermelding de wettelijke grondslag vormt zoals bedoeld in artikel 4.23, derde lid, onder c, van de Algemene wet bestuursrecht.

Tabel 8 Wettelijke grondslagen subsidieverleningen artikel 14

Maximum bedrag	Ontvanger	Toelichting	Artikelonderdeel
€4.634.000	Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid	Voor het verrichten van wetenschappelijk onderzoek als input voor verkeersveiligheidsbeleid van lenW en alle overige stakeholders.	14.02 Verkeersveiligheid
€1.102.000	TeamAlert	Voor het leveren van een actieve bijdrage aan het reduceren van het aantal verkeersslachtoffers onder jongeren.	14.02 Verkeersveiligheid

3.4 Artikel 15 Vrachtwagenheffing

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 15 Vrachtwagenheffing (bedragen x € 1.000)

Art. Verplichtingen	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	364.279	- 18.204	346.075
Uitgaven	263.779	- 18.204	245.575
15.1 Fiscale derving	8.104	- 8.104	0
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	8.104	- 8.104	0
MRB	8.104	- 8.104	0
15.2 Exploitatiekosten	68.175	- 20.875	47.300
Opdrachten	25.375	- 20.970	4.405
Opdrachten aan ILT	4.600	- 4.325	275
Programmakosten	20.775	- 16.645	4.130
Bijdrage aan agentschappen	5.800	95	5.895
Bijdrage aan RVO	5.000	0	5.000
Bijdrage aan RWS	450	0	450
Bijdrage aan CJB	350	95	445
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	37.000	0	37.000
Bijdrage aan RDW	37.000	0	37.000
15.4 Terugsluis	187.500	10.775	198.275
Opdrachten	0	10.775	10.775
Logistieke efficiëntie	0	10.775	10.775
Subsidies (regelingen)	187.500	0	187.500
Zero-Emissie Trucks (AanZET)	143.500	0	143.500
Private Laadinfrastructuur bij bedrijven	34.000	0	34.000
Waterstof in Mobiliteit (SWiM)	5.000	0	5.000
Logistieke efficiëntie	5.000	0	5.000
Ontvangsten	555.064	0	555.064

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget is in 2026 met € 18,2 miljoen verlaagd. Dit komt met name door de onder uitgaven toegelichte mutaties.

Uitgaven

Artikel 15.1 Fiscale derving

Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken

De verlaging van de bijdragen aan (andere) begrotingshoofdstukken met € 8,1 miljoen wordt veroorzaakt door de overboeking van de compensatie van de fiscale derving naar het Ministerie van Financiën. Dit heeft betrekking op de harmonisatie van de MRB-classificaties met de EU-voertuigclassificaties. De harmonisatie leidt tot een lagere derving op de motorrijtuigenbelasting voor het Ministerie van Financiën en komt ten gunste van de terugsluis binnen de Vrachtwagenheffing.

Artikel 15.2 Exploitatiekosten

Opdrachten

Het opdrachtenbudget wordt in 2026 met € 20,9 miljoen verlaagd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

- Opdrachten aan ILT: een bijdrage van € 4,3 miljoen aan de ILT voor het toezicht dat zij zullen gaan houden vanaf de start van de Vrachtwagenheffing. De middelen worden overgeboekt naar artikel 24 van deze begroting.
- Programmakosten: het opdrachtenbudget voor de opdrachten die samenhangen met logistieke efficiëntie worden onder artikelonderdeel 15.04 verantwoord omdat deze samenhangen met de terugsluis. Hierdoor wordt het opdrachtenbudget met € 10,8 miljoen verlaagd. Daarnaast wordt het opdrachtenbudget in 2026 met € 5,8 miljoen verlaagd. Deze middelen zullen in 2027 pas tot besteding en worden derhalve aan het budget in 2027 toegevoegd worden.

Artikel 15.4 Terugsluis

Opdrachten

Het opdrachtenbudget wordt in 2026 met € 10,8 miljoen verlaagd. Dit betreft onder 15.02 genoemdeerschikking omdat het opdrachtenbudget voor de opdrachten die samenhangen met de opdrachten voor logistieke efficiëntie onder artikelonderdeel 15.04 Terugsluis verantwoord worden.

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties zijn lager dan de voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de leeswijzer).

3.5 Artikel 16 Openbaar Vervoer en Spoor

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 16 Openbaar Vervoer en Spoor (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire be- groting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletoire begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	367.041	24.623	391.664
Uitgaven	385.961	19.244	405.205
16.1 OV en Spoor	378.203	19.244	397.447
Opdrachten	6.742	- 420	6.322
OV & Stations	3.120	- 542	2.578

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 16 Openbaar Vervoer en Spoor (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire be- grooting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletoire begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
Overige opdrachten	3.622	122	3.744
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>143.548</i>	<i>101.057</i>	<i>244.605</i>
NS Sociale Veiligheid	8.300	- 50	8.250
NS-concessie	16.139	100.178	116.317
Energieschok OV	118.000	0	118.000
Overige subsidies	1.109	929	2.038
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>1.372</i>	<i>9</i>	<i>1.381</i>
Bijdrage aan agentschap RWS	793	9	802
Bijdrage aan agentschap KNMI	16	0	16
Bijdrage aan agentschap RVO	563	0	563
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>226.439</i>	<i>- 81.402</i>	<i>145.037</i>
CLU Betuweroute en HSL	2.439	0	2.439
Overige bijdragen	224.000	- 81.402	142.598
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>102</i>	<i>0</i>	<i>102</i>
Overige bijdragen	102	0	102
16.2 Maatregelenpakket OVS	7.758	0	7.758
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>7.758</i>	<i>0</i>	<i>7.758</i>
Beschikbaarheidsvergoeding OV-sector	3.204	0	3.204
Transitievangnet OV	4.554	0	4.554
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 16 is in 2026 met € 24,6 miljoen verhoogd. Dit wordt met name verklaard door de volgende verplichtingenmutaties:

- Verplichtingenschuiven Openbaar Vervoer en Spoor: Er zijn op dit artikel verplichtingenschuiven doorgevoerd om de budgetten over de diverse jaren te actualiseren. Per saldo schuift er € 5 miljoen aan verplichtingen naar 2026.
- Het verschil wordt veroorzaakt door diverse kleine mutaties of de hieronder toegelichte uitgavenmutaties.

Uitgaven

Artikel 16.1 OV en Spoor

Subsidies

Het subsidiebudget is in 2026 met € 101,1 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de subsidie NS-concessie. Er wordt € 100,2 miljoen overgeboekt van bijdrage aan medeoverheden naar subsidie NS-concessie. Dit budget kan in 2026 niet meer worden verplicht en uitgegeven in lijn met de doeleinden zoals bedoeld in het amendement-Grinwis. De middelen worden daarom ingezet om de betaling die voortvloeit uit artikel 77 van de HRN-concessie te bekostigen (€ 100,2 miljoen). De middelen voor het amendement-Grinwis worden bij een volgend begrotingsmoment aangezuiverd, zodat de totale middelen die beschikbaar zijn voor het amendement-Grinwis gelijk blijven.

Bijdrage aan medeoverheden

De verlaging van de bijdrage aan medeoverheden met € 81,4 miljoen wordt veroorzaakt door:

- HXII SPUK: De bijdrage aan medeoverheden is met € 30,8 miljoen verhoogd. Dat komt door een overboeking van het Mobiliteitsfonds naar HXII Decentraal Spoor voor de exploitatie bijdragen decentraal spoor in 2026. Dit bedrag zal in 2026 aan provincies worden beschikt via een SPUK. Het gaat om de provincies Overijssel (€ 14,2 miljoen), Drenthe (€ 2,8 miljoen), Limburg (€ 7,4 miljoen) en Utrecht (€ 6,4 miljoen).
- Subsidie NS-concessie: Er wordt € 100,2 miljoen overgeboekt naar het instrument subsidies. Deze overboeking wordt onder dit instrument verder toegelicht.
- Kasschuiven bijdrage aan medeoverheden: Er vinden kasschuiven plaats op bijdrage aan medeoverheden, omdat de middelen niet meer in 2026 tot besteding zullen komen. In totaal schuift er € 12 miljoen van 2026 naar 2028.

Ontvangsten

Er hebben zich geen ontvangstenmutaties voorgedaan op dit artikel.

Wettelijke grondslag subsidieverlening

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht geldt dat in het algemeen subsidie wordt verleend op grond van een wettelijk voorschrift. Uit de Algemene wet bestuursrecht volgt dat één van de uitzonderingen hierop subsidies vormen waarvan zowel de subsidieontvanger als het maximale bedrag in de begroting worden vermeld. In de tabel budgettaire gevolgen van beleid bij dit beleidsartikel is in de regel Verplichtingen dergelijke subsidieverplichtingen voor het jaar 2026 opgenomen. Voor de subsidieverplichtingen die specifiek in onderstaande tabel worden vermeld geldt dat deze begrotingsvermelding de wettelijke grondslag vormt zoals bedoeld in artikel 4.23, derde lid, onder c, van de Algemene wet bestuursrecht.

Tabel 11 Wettelijke grondslagen subsidieverleningen artikel 16

Maximum bedrag	Ontvanger	Toelichting	Artikelonderdeel
€2.116.000	Trans Link Systems B.V.	Voor de verdere doorontwikkeling en realisatie van de informatiehuishouding van het openbaar vervoer aan Trans Link Systems B.V.	16.01 Openbaar Vervoer en Spoor
€2.048.000	Coöperatieve Vereniging Samenwerkingsverband DOVA (Decentrale Openbaar Vervoer Autoriteit)	Om de gezamenlijke activiteiten voor de Nationale Data Openbaar Vervoer (NDOV), Stationstopologie, Beheer Informatie Standaarden OV Nederland (BISON), Dashboard Deur-tot-Deur en de Staat van het OV optimaal uit te kunnen voeren.	16.01 Openbaar Vervoer en Spoor
€12.000	Stichting CROW, kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte	Voor de nabetaling over de subsidie die in 2025 is verstrekt voor de uitvoering van de OV Klantenbarometer. De OV-Klantenbarometer is het nationale klanttevredenheidsonderzoek voor het openbaar vervoer in Nederland. Het omvat het regionale stads- en streekvervoer en sinds 2018 ook het personenvervoer op het hoofdrailnet en de Friese Waddenveren.	16.01 Openbaar Vervoer en Spoor

Tabel 11 Wettelijke grondslagen subsidieverleningen artikel 16

Maximum bedrag	Ontvanger	Toelichting	Artikelonderdeel
€668.000	Vereniging Reizigers Openbaar Vervoer (Rover)	Voor beleidsondersteuning aan Vereniging Reizigers Openbaar Vervoer (Rover).	16.01 Openbaar Vervoer en Spoor
€494.000	Stichting geschillencommissies voor consumenten-zaken	Voor het in stand houden van het tweedelijns OV klachtenloket.	16.01 Openbaar Vervoer en Spoor
€250.000	Verkeersverbund Rhein-Ruhr-exploitatie Regional Express 13	Voor het exploitatietekort dat zich voordoet op Nederlands grondgebied van de Regional Expres 13.	16.01 Openbaar Vervoer en Spoor

3.6 Artikel 17 Luchtvaart

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 17 Luchtvaart (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
		165.281	1.225	166.506
	Uitgaven	115.404	- 3.807	111.597
17.1	Luchtvaart	115.404	- 3.807	111.597
	<i>Opdrachten</i>	38.169	- 3.904	34.265
	Geluidsisolatie Schiphol	200	908	1.108
	Caribisch Nederland	229	50	279
	NGF Project - Luchtvaart in Transitie	307	0	307
	GIS-4 regeling	10.792	0	10.792
	Programma Omgeving Luchthaven Schiphol	3.088	- 700	2.388
	Luchtruim Regio Luchthaven	559	25	584
	Luchtruimherziening	2.296	- 500	1.796
	KF: Luchtvaartverkeer energie	989	251	1.240
	KF: Alcohol-to-jet en Duurzame Luchtvaartbrandstoffen	59	0	59
	Overige opdrachten	19.650	- 3.938	15.712
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	71.335	0	71.335
	Tarieven Bonaire	420	0	420
	Omploegen graanresten	1.500	0	1.500
	Klimaatbeleid	56	0	56
	NGF-project Luchtvaart in transitie	67.529	0	67.529
	Subsidie Maatschappelijke Raad Schiphol (MRS)	1.078	0	1.078
	Overige subsidies	752	0	752
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	3.140	77	3.217
	Bijdrage aan agentschap RWS	472	3	475
	Bijdrage aan agentschap KNMI	35	0	35
	Bijdrage aan agentschap RVO	1.091	66	1.157
	Bijdrage aan agentschap RIVM	427	3	430
	Bijdrage aan agentschap RVO (NGF)	469	0	469
	Overige bijdragen	646	5	651
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	370	0	370
	Bijdrage Caribisch Nederland	370	0	370
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	2.014	0	2.014
	ICAO (HGIS)	1.455	0	1.455
	Overige bijdragen	559	0	559

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 17 Luchtvaart (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire be- groting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletoire begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	376	20	396
Overige bijdragen	376	20	396
Ontvangsten	14.279	125	14.404

Tabel 13 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste supple- toire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire be- groting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	165.281	1.365	166.646
waarvan garantieverplichtingen	67.900	0	67.900
waarvan overige verplichtingen	97.381	1.365	98.746

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget is in 2026 met € 1,2 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de onder uitgaven toegelichte mutaties. Daarnaast wordt dit verklaard door een ophoging van het verplichtingenbudget met € 5,0 miljoen omdat een subsidie van het NGF-project Luchtvaart in Transitie eerder wordt vastgelegd, dit budget wordt voornamelijk vanuit 2030 naar voren gehaald.

Uitgaven

Artikel 17.1 Luchtvaart

Opdrachten

Het opdrachtenbudget is in 2026 met € 3,9 miljoen verlaagd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

Geluidsisolatie Schiphol: dit budget wordt met € 0,9 miljoen opgehoogd vanwege werkzaamheden in de sloopzone rondom Schiphol.

Programma Omgeving Luchthaven Schiphol: het budget wordt in 2026 met € 0,7 miljoen verlaagd. De uitvoering van een deel van de geplande werkzaamheden binnen het programma loopt vertraging op doordat nadere uitwerking en mogelijke herziening van onderdelen van de MER nodig is. Hierdoor zullen enkele opdrachten naar verwachting pas in latere jaren worden verstrekt en uitgevoerd. De middelen blijven benodigd voor de verdere uitvoering van het programma. Daarnaast worden deze middelen gereserveerd voor een mogelijke Balanced Approach procedure in het kader van maatregelen voor de nachtsluiting, afhankelijk van toekomstige politieke besluitvorming.

Overige opdrachten:

Het overige opdrachtenbudget is met € 3,9 miljoen verlaagd en wordt met name verklaard door:

- Programma Bescherming Noordzee Infrastructuur: dit betreft een overboeking van € 3,0 miljoen aan het Ministerie van Defensie ten behoeve van SeaSEC projecten, die bijdragen aan de kernactiviteiten van PBNI. Daarnaast wordt het budget met € 1,9 miljoen verhoogd door een overboeking van personele uitgaven, omdat er in plaats van inhuur opdrachten vastgelegd worden en bijdrages

verstrekt worden.

- Het budget is verhoogd door het toevoegen van de prijsbijstelling 2026 van € 3,2 miljoen.
- Nadeelcompensatie: het opdrachtenbudget wordt in 2026 met € 1,0 miljoen verlaagd doordat de uitvoeringskosten van de nadeelcompensatie wegens de wijze van facturatie geheel in 2027 zullen vallen.
- Bijdrage aan de ILT: in totaal wordt er € 3,2 miljoen overgeboekt naar artikel 24 (ILT) voor de uitvoering van taken op het gebied van luchtvaart. Dit betreft o.a. een bijdrage voor de implementatie van het EMPIC systeem (€ 1,1 miljoen) en taken voor de Europese kaderverordening voor U-Space (€ 0,8 miljoen).
- Het overige verschil wordt verklaard door diverse kleine mutaties.

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties zijn lager dan de voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de leeswijzer).

3.7 Artikel 18 Scheepvaart en Havens

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 14 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 18 Scheepvaart en Havens (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire be- groting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletoire begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	103.785	4.059	107.844
Uitgaven	175.231	- 50.081	125.150
18.1 Scheepvaart en havens	175.231	- 50.081	125.150
<i>Opdrachten</i>	33.789	- 4.944	28.845
Topsector Logistiek	9.413	- 700	8.713
Caribisch Nederland	100	125	225
NGF Project - Digitale Infrastructuur Logistiek	10.800	- 900	9.900
NGF Project - Maritiem Masterplan	150	0	150
Zeehavens/Zeevaart	1.871	855	2.726
KF: Verduurzaming Zeevaart	190	- 75	115
KF: Verduurzaming Binnenvaart	177	- 33	144
CER/NIS2	1.054	- 714	340
Overige opdrachten	10.034	- 3.502	6.532
<i>Subsidies (regelingen)</i>	122.646	- 37.001	85.645
Topsector Logistiek	3.550	0	3.550
Walstroom	56.150	- 25.238	30.912
Subsidie verduurzaming binnenvaartschepen	4.125	- 4.125	0
NGF Project - Zero-emissie binnenvaart batterij-elek- trisch	5.965	- 1.798	4.167
KF - Walstroom	10.000	0	10.000
NGF Project - Maritiem Masterplan	34.432	0	34.432
KF - Verduurzaming Binnenvaart	2.440	70	2.510
Duurzame Scheepvaart	5.910	- 5.910	0
Overige subsidies	74	0	74
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	8.213	51	8.264
Bijdrage aan agentschap RWS	4.722	- 81	4.641
NGF Project - Maritiem Masterplan RVO	359	0	359
Overige bijdragen	3.132	132	3.264

Tabel 14 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 18 Scheepvaart en Havens (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire be- groting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletoire begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	8.500	– 8.500	0
Overige bijdrage aan medeoverheden	8.500	– 8.500	0
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	1.679	473	2.152
CCR/ IMO HGIS	1.173	0	1.173
Overige bijdragen	506	473	979
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	404	– 160	244
Overige	404	– 160	244
Ontvangsten	1.360	3.655	5.015

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget is in 2026 met € 4,1 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de onder uitgaven toegelichte mutaties. Daarnaast, neemt het deel toe door de volgende mutaties:

- Opdrachten zeehavens (€ 3,8 miljoen): voor het uitvoeren van de verkenning van de NOVEX Rotterdamse haven wordt door IenW en andere departementen budget beschikbaar gesteld. Door de overboeking van de andere departementen neemt verplichtingen budget in 2026 toe met € 2,7 miljoen. Het restant betreft diverse kleine mutaties.
- Overige opdrachten (€ 17,6 miljoen): om de opdracht voor de Europese verordening European Maritime Single Window environment

(EMSWe) te kunnen gunnen dit jaar aan Portbase is € 17,5 miljoen verplichtingen ruimte uit latere jaren naar 2026 geschoven.

Uitgaven

Artikel 18.1 Scheepvaart en havens

Opdrachten

Het opdrachtenbudget is in 2026 met € 4,9 miljoen verlaagd. Dit komt met name door de volgende mutatie:

- Overige opdrachten (- € 3,5 miljoen): dit betreft voornamelijk de Digitale Transport Strategie (DTS). In 2026 wordt er voor DTS € 3,2 miljoen minder gerealiseerd. Dit komt omdat er voor € 1,0 miljoen een opdracht is verleend voor het beheren en realiseren van het 'electronic Freight Transport Information (eFTI) Regulation' die later pas tot betaling komt. Daarnaast schuift er € 2,1 miljoen naar 2027 als gevolg van vertraging bij de implementatie van EMSWe, een EU-verordening.

Het verschil wordt verklaard door diverse kleine mutaties

Subsidies

Het subsidiebudget is in 2026 met € 37,0 miljoen verlaagd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

- Walstroom zeehavens (- € 25,2 miljoen): om de middelen aan te laten sluiten op de prognoses van RVO schuift er € 5,5 miljoen van 2026 naar latere jaren. Daarnaast is er ook onterecht € 0,3 verstrekt. Dit bedrag wordt teruggevorderd en opnieuw aan de regeling wordt toegevoegd.

- Door Schiphol wordt een kortlopend fonds opgezet om luchtvaartmaatschappijen te stimuleren duurzame luchtvaartbrandstoffen (SAF) bovenop het EU-mandaat bij te mengen. IenW levert hiervoor een bijdrage aan het fonds van in totaal € 45 miljoen euro in de jaren 2027-2029, mits de Europese Commissie hiermee akkoord gaat. Dit betreft de overboeking van het aandeel van HXII naar het Mobiliteitsfonds waar de bijdrage integraal wordt gefaciliteerd. Verder wordt er € 20,0 miljoen overgeboekt naar het Mobiliteitsfonds voor de reservering SAF. Door Schiphol wordt een kortlopend fonds opgezet om luchtvaartmaatschappijen te stimuleren duurzame luchtvaartbrandstoffen (SAF) bovenop het EU-mandaat bij te mengen. IenW levert hiervoor een bijdrage aan het fonds van in totaal € 45 miljoen euro in de jaren 2027-2029, mits de Europese Commissie hiermee akkoord gaat. Dit betreft de overboeking van het aandeel van HXII naar het Mobiliteitsfonds waar de bijdrage integraal wordt gefaciliteerd.
- Subsidie verduurzaming binnenvaartschepen (- € 4,1 miljoen): om de middelen aan te laten sluiten op de prognoses schuift er budget door naar latere jaren i.v.m. minder aanvragen.
- Zero Emission Services (ZES) - batterij elektrisch varen (- € 1,8 miljoen): Er zijn in 2026 minder aanvragen binnengekomen dan verwacht, waardoor de middelen worden toegevoegd aan de openstellingen voor 2027.
- Duurzame zeevaart (- € 5,9 miljoen): er schuift € 5,9 miljoen uit 2026 naar latere jaren om de middelen aan te sluiten bij de prognoses.

Het verschil wordt verklaard door diverse kleine mutaties

Bijdragen aan medeoverheden

Het budget voor bijdragen aan medeoverheden is in 2026 met € 8,5 miljoen verlaagd. Dit komt met name door de volgende mutatie

- Overige bijdrage aan medeoverheden (- € 8,5 miljoen): IenW heeft samen met EZK in het najaar van 2025 toegezegd bij te dragen aan het ophogen van de Moerdijkregeling. Uit prognoses blijkt dat er dit en volgend jaar vanuit IenW € 1,4 miljoen nodig is om hieraan bij te dragen en dit wordt dit jaar overgeboekt aan EZ, de overige € 7,1 miljoen schuift door naar 2028.

Ontvangsten

Het ontvangstenbudget is in 2026 met € 3,7 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de volgende mutatie:

- Terugvordering Maritiem Masterplan (€ 3,3 miljoen): Voor de inzet op NGF subsidieregeling Maritiem Masterplan is budget aan RVO ter beschikking gesteld waarvan een deel onterecht verstrekt is en wordt teruggevorderd.

Het verschil wordt verklaard door diverse kleine mutaties.

3.8 Artikel 19 Internationaal Beleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 15 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 19 Internationaal Beleid (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire be- groting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletoire begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	10.788	- 879	9.909

Tabel 15 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 19 Internationaal Beleid (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire be- groting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletoire begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
Uitgaven	11.797	- 879	10.918
19.2 Internationaal beleid, coördinatie en samenwerking	11.797	- 879	10.918
<i>Opdrachten</i>	6.796	- 1.079	5.717
Uitvoering internationaal HGIS	1.502	- 27	1.475
Uitvoering niet-HGIS	3.728	- 902	2.826
Overige opdrachten	1.566	- 150	1.416
<i>Subsidies (regelingen)</i>	5	0	5
Overige subsidies	5	0	5
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	3.152	100	3.252
Bijdrage aan RWS	692	0	692
Bijdrage aan RVO	2.348	100	2.448
Bijdrage aan RIVM	112	0	112
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	1.844	100	1.944
Bijdrage HGIS	1.844	- 430	1.414
Bijdrage niet-HGIS	0	530	530
Ontvangsten	1.199	223	1.422

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

Uitgaven

Artikel 19 Internationaal beleid, coördinatie en samenwerking Opdrachten

De verlaging van het opdrachtenbudget met € 1,1 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

- Uitvoering niet-HGIS: Het opdrachtenbudget is met € 0,9 miljoen verlaagd en wordt met name verklaard door:
 - Een kasschuif van € 0,5 miljoen vanuit 2026 naar 2027 ten behoeve van de bouw van het bezoekerscentrum Galileo Sensor Station (GSS) op Bonaire. De uitgaven waren voorzien in 2026. Echter trad er vertraging op in de bouw van het bezoekerscentrum doordat het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) in 2026 de eigen financiering nog niet rond heeft. Vanwege deze reden schuiven de middelen door naar 2027.
 - Een herschikking van € 0,5 miljoen vanuit het opdrachtenbudget naar bijdrage aan (inter-)nationale organisaties ten behoeve van een internationale bijdrage aan onder andere de UNEP voor het Global Framework on Chemicals workprogramme en de The Montevideo Environmental Law Programme.
- Overige opdrachten: Het opdrachtenbudget is verlaagd met € 0,2 miljoen en wordt met name verklaard door:
 - Een kasschuif van € 0,3 miljoen vanuit 2026 naar 2027 voor de verdere ontwikkeling van het langetermijnbeleid voor milieu en een gezonde, schone en veilige leefomgeving in 2050.

Het programma is in 2026 vertraagd. In 2027 wordt er verder gewerkt aan de invulling van het NMP, in 2027 wordt dit programma overgeboekt en verantwoord op artikel 20.

- Een ophoging van € 0,1 miljoen door een ophoging van het uitgave budget met de te ontvangen middelen van RVO als gevolg van de eindafrekening over 2025. RVO heeft in 2025 minder uitgaven gerealiseerd dan verwacht doordat een evenement met stakeholders in het kader van het programma Interreg is uitgesteld naar 2026. De ontvangen middelen worden ingezet voor de financiering van dit desbetreffende evenement.

Ontvangsten

De ontvangsten mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

3.9 Artikel 20 Lucht en Geluid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 16 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 20 Lucht en Geluid (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Stand eerste suppletoire be- groting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletoire begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	61.022	67	61.089
20.1	Gezonde lucht en tegengaan geluidhinder	61.022	67	61.089
	<i>Opdrachten</i>	13.921	2.653	16.574
	Geluid- en luchtsanering	5.294	1.148	6.442
	Waarvan RWS	257	- 49	208
	Waarvan RIVM	6.873	1.200	8.073
	Overige opdrachten	1.497	354	1.851
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	20.747	- 1.529	19.218
	Bijdrage aan agentschap RWS	4.394	- 329	4.065
	Bijdrage aan agentschap KNMI	35	0	35
	Bijdrage aan agentschap RVO	1.048	0	1.048
	Bijdrage aan agentschap RIVM	15.270	- 1.200	14.070
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	26.317	- 1.020	25.297
	Uitvoering geluidsanering	24.920	- 851	24.069
	Programma NSL en SLA	1.397	- 169	1.228
	<i>Bekostiging</i>	37	- 37	0
	Overige bekostiging	37	- 37	0
	Ontvangsten	1.000	0	1.000

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

Uitgaven

Artikel 20.1 Gezonde lucht en tegengaan geluidhinder

Opdrachten

De verhoging van het opdrachtenbudget met € 2,7 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

- Geluid- en lucht sanering: Het opdrachtenbudget is met € 1,1 miljoen verhoogd en wordt met name verklaard door:
 - Een herschikking van € 1,1 miljoen vanuit de bijdrage aan medeoverheden naar het opdrachtenbudget voor diverse opdrachten in het kader van het programma lucht gericht op de verbetering van de luchtkwaliteit en het bevorderen van een gezonde leefomgeving.
- Het opdrachtenbudget van de RIVM: Het opdrachtenbudget is met € 1,2 miljoen verhoogd en wordt met name verklaard door:
 - Een herschikking vanuit de bijdrage aan agentschappen voor de RIVM naar het opdrachtenbudget van de RIVM voor het programma Duurzame Leefomgeving (DLO). Er worden minder fte's ingezet dan voorzien terwijl de programma uitgaven hoger uitvallen dan op basis van de verstrekte jaaropdracht aan het RIVM verwacht wordt.
- Overige opdrachten: Het opdrachtenbudget is per saldo met € 0,4 miljoen verhoogd en wordt met name verklaard door:
 - De ontvangen prijsbijstelling bedroeg € 0,6 miljoen over het jaar 2026 op artikel 20.
 - Een kasschuif van 2026 naar 2027 van € 0,4 miljoen als gevolg van vertraging op het programma Duurzame Agro. Meetonderzoeken naar de emissies uit pluimvee- en volière stallen zijn vertraagd doordat gesprekken met de sector nog lopen. Deze voorziene uitgave zullen hierdoor grotendeels in 2027 plaatsvinden.
 - Een overboeking van LVVN naar lenW van € 0,2 miljoen voor een aanvullende opdracht aan het Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) in het kader van het programma Vernieuwing Stalbeoordeling.

Ontvangsten

De ontvangsten mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

3.10 Artikel 21 Circulaire Economie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 17 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 21 Circulaire Economie (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire be- grotting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletoire begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	84.689	- 1.806	82.883
Uitgaven	76.991	- 5.542	71.449
21.5 Duurzame Productketens	76.991	- 5.542	71.449
Opdrachten	15.723	- 2.503	13.220
Uitvoering Duurzame productketens	11.035	333	11.368
KF - Circulair doen en gedrag	569	- 350	219

Tabel 17 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 21 Circulaire Economie (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire be- grotting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletoire begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
KF - Biobased bouwen	2.753	- 2.553	200
Overige opdrachten	1.366	67	1.433
<i>Subsidies (regelingen)</i>	26.286	- 3.917	22.369
Subsidies duurzame productketens	12.488	35	12.523
KF - DEI + CE	8.805	- 4.433	4.372
KF - circulair doen en gedrag	2.610	0	2.610
KF - Plastics norm	2.283	0	2.283
KF - Biobased Bouwen	100	481	581
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	31.576	495	32.071
Bijdrage aan RWS	18.474	126	18.600
Bijdrage aan RVO	12.278	590	12.868
Bijdrage aan RIVM	824	- 221	603
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	2.844	340	3.184
Caribisch Nederland afvalbeheer	2.844	- 2.629	215
Overige bijdragen	0	2.969	2.969
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	0	50	50
Overige bijdragen	0	50	50
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	562	- 7	555
Overige bijdragen	562	- 7	555
Ontvangsten	0	1.626	1.626

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

Uitgaven

Artikel 21.5 Duurzame Productketens

Opdrachten

De verlaging van het opdrachtenbudget met € 2,5 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

- KF - Biobased bouwen: Het opdrachtenbudget is met € 2,6 miljoen verlaagd. Dit komt met name door een herschikking van € 2,8 miljoen binnen de klimaatfondsmaatregel Biobased Bouwen naar de bijdrage aan medeoverheden voor de te verstrekken bijdrage aan de gemeente Rotterdam. Vanuit de Nationale Aanpak Biobased Bouwen (NABB) wil men de toepassing van Biobased asfalt stimuleren. Dit wil men realiseren via een innovatiepartnerschap, de gemeente Rotterdam zal optreden als lead buyer van de opdrachtgeverscoalitie.

Subsidies

De verlaging van het subsidiebudget met € 3,9 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

- KF - DEI + CE: Het subsidiebudget is met € 4,4 miljoen verlaagd.
 - Dit wordt met name verklaard door een kasschuif van € 3,7 miljoen naar 2027, 2028, 2029 en 2030. De kasreeks wordt in lijn gebracht met de gewijzigde meerjarenprognose van RVO voor de subsidieregeling demonstratie en innovatietrajecten

circulaire economie.

- Er wordt € 0,2 miljoen herschikt vanuit het subsidiebudget DEI + CE naar het opdrachtenbudget voor de te verstrekken bijdragen aan de gemeente Rotterdam voor de stimulatie van biobased asfalt vanuit de Nationale Aanpak Biobased Bouwen (NABB).
- *KF-Biobased bouwen*: De overige € 0,5 miljoen wordt binnen het subsidie budget herschikt vanuit KF- DEI + CE naar KF - Biobased bouwen voor de te verstrekken opdracht aan het RVO voor de Innovation Impact Challenge Biobased Geotextielen.

Wettelijke grondslag subsidieverlening

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht geldt dat in het algemeen subsidie wordt verleend op grond van een wettelijk voorschrift. Uit de Algemene wet bestuursrecht volgt dat één van de uitzonderingen hierop subsidies vormen waarvan zowel de subsidieontvanger als het maximale bedrag in de begroting worden vermeld. In de tabel budgettaire gevolgen van beleid bij dit beleidsartikel is in de regel Verplichtingen dergelijke subsidieverplichtingen voor het jaar 2026 opgenomen. Voor de subsidieverplichtingen die specifiek in onderstaande tabel worden vermeld geldt dat deze begrotingsvermelding de wettelijke grondslag vormt zoals bedoeld in artikel 4.23, derde lid, onder c, van de Algemene wet bestuursrecht.

Tabel 18 Wettelijke grondslagen subsidieverleningen artikel 16

Maximum bedrag	Ontvanger	Toelichting	Artikelonderdeel
€400.000	TKI CLICKNL	Voor de stimulering van circulair ontwerpen door middel van het programma Circonnect	21.05 Duurzame productieketens
€100.000	Stichting Repair Café	Voor de ondersteuning van een betere infrastructuur voor repair.	21.05 Duurzame productieketens

Ontvangsten

De ontvangsten mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

3.11 Artikel 22 Omgevingsveiligheid en Milieurisico's

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 19 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 22 Omgevingsveiligheid en Milieurisico's (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
		102.196	87.077	189.273
	Uitgaven	93.393	- 5.085	88.308
22.1	Veiligheid chemische stoffen	31.679	- 85	31.594
	<i>Opdrachten</i>	<i>11.981</i>	<i>- 499</i>	<i>11.482</i>
	KF: NVS	300	- 152	148
	Waarvan RWS	75	0	75
	Waarvan RIVM	4.599	13	4.612
	Uitvoering Veiligheid	1.881	- 465	1.416
	Uitvoering stoffen en Milieu & Gezondheid	4.238	51	4.289
	Overige opdrachten	888	54	942
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>19.229</i>	<i>3</i>	<i>19.232</i>

Tabel 19 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 22 Omgevingsveiligheid en Milieurisico's (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire be- groting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletoire begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
Bijdrage aan RWS	4.286	0	4.286
Bijdrage aan RIVM	14.669	3	14.672
Overige bijdragen	274	0	274
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	360	45	405
Overig	360	45	405
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	109	366	475
Bijdrage aan CTGB	59	- 59	0
Overige Bijdragen	50	425	475
22.2 Veiligheid biotechnologie	6.806	0	6.806
<i>Opdrachten</i>	1.324	0	1.324
Veiligheid Genetisch Gemodificeerde Organismen (GGO)	733	0	733
Overige opdrachten	591	0	591
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	5.482	0	5.482
Bijdrage aan agentschap RIVM	3.492	0	3.492
Bijdrage aan COGEM	1.990	0	1.990
22.3 Omgevingsveiligheid en Milieurisico's	54.908	- 5.000	49.908
<i>Opdrachten</i>	14.356	- 6.000	8.356
Omgevingsveiligheid	2.995	- 763	2.232
Asbest	2.489	0	2.489
Waarvan RWS	645	75	720
VTH-stelsel	4.614	- 4.111	503
Waarvan RIVM	0	158	158
Overige opdrachten	3.613	- 1.359	2.254
<i>Subsidies (regelingen)</i>	18.826	0	18.826
inrichting & transport	4.346	0	4.346
Overige subsidies	14.480	0	14.480
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	17.187	819	18.006
Bijdrage aan RWS	9.890	0	9.890
Bijdrage aan RVO	435	849	1.284
Bijdrage aan RIVM	6.832	0	6.832
Overige bijdragen	30	- 30	0
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	0	30	30
Overige bijdragen	0	30	30
<i>Inkomensoverdrachten</i>	4.539	151	4.690
Inkomensoverdrachten mesotheliom	4.539	151	4.690
Ontvangsten	250	1.000	1.250

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingen budget op artikel 22 is met € 87 miljoen verhoogd. Dit komt met name door een verplichtingschuif van € 88 miljoen vanuit 2027, 2028, 2029 en 2030 naar 2026 voor de nadeelcompensatie vuurwerkverbod. Met de invoering van de Wet veilige jaarwisseling wordt er een nadeelcompensatieregeling ingesteld voor zowel de detailhandel als importeurs van vuurwerk. Deze compensatieregelingen zullen naar huidige inschatting in 2026 worden opengesteld en verplicht. Het overige ver-

schil wordt verklaard door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties.

Uitgaven

Artikel 22.03 Veiligheid bedrijven en transport

Opdrachten

De verlaging van het opdrachtenbudget met € 6,0 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

- VTH-stelsel: Het opdrachtenbudget is met € 4,1 miljoen verlaagd en wordt met name verklaard door:
 - Een kasschuif VTH van € 7 miljoen vanuit 2026 naar de jaren 2028, 2029, en 2030 voor de implementatiekosten van omgevingsdiensten voor programma's ten behoeve van de digitalisering VTH. Deze kosten waren voorzien in 2026 maar zijn opgeschoven naar latere jaren doordat er pas gestart kon worden na goedkeuring van het programma in het kernberaad. Deze goedkeuring is medio 2026 gekomen.
 - Het opdrachtenbudget is met € 1,1 miljoen verhoogd na de toebedeling van de te ontvangen prijsbijstelling 2026 op artikel 22.
- Omgevingsveiligheid: Het opdrachtenbudget is met € 0,8 miljoen verlaagd en wordt met name verklaard door een herschikking van € 0,7 miljoen naar de bijdrage aan RVO voor de uitvoerings- en voorbereidingskosten van de geplande nadeelcompensatie vuurwerkverbod.

De verlaging van de overige € 1,1 miljoen wordt veroorzaakt door diverse kleinere mutaties.

Ontvangsten

De ontvangsten mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

3.12 Artikel 23 Meteorologie, Seismologie en Aardobservatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 20 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 23 Meteorologie, Seismologie en Aardobservatie (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletore be- groting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletore begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	85.315	1.794	87.109
Uitgaven	86.255	1.794	88.049
23.1 Meteorologie en seismologie	60.069	1.174	61.243
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	55.537	1.174	56.711
Waarvan bijdragen aan agentschap KNMI	55.537	1.174	56.711
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	4.532	0	4.532
Contributie WMO (HGIS)	970	0	970
Contributie ECMWF (HGIS)	3.524	0	3.524
Overige bijdragen aan (inter-)nationale organisaties	38	0	38
23.2 Aardobservatie	26.186	620	26.806
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	26.186	620	26.806
KNMI: Bijdrage voor Aardobservatie	26.186	620	26.806
Ontvangsten	0	0	0

Tabel 20 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 23 Meteorologie, Seismologie en Aardobservatie (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire be- grotting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletoire begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
--	---	---	--

Toelichting

De mutaties zijn lager dan voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de).

3.13 Artikel 24 Inspectie Leefomgeving en Transport

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 21 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 24 Inspectie Leefomgeving en Transport (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire be- grotting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletoire begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	241.921	12.123	254.044
Uitgaven	244.120	12.123	256.243
24.1 Personele uitgaven	218.278	9.338	227.616
<i>Personele uitgaven</i>	218.278	9.338	227.616
Eigen personeel	198.016	12.338	210.354
Externe Inhuur	20.262	– 3.000	17.262
24.2 Materiële uitgaven	25.842	2.785	28.627
<i>Materiële uitgaven</i>	25.842	2.785	28.627
ICT	3.346	3.000	6.346
Bijdragen aan SSOs	8.692	1.013	9.705
overige materiele uitgaven	13.804	– 1.228	12.576
Ontvangsten	16.678	0	16.678

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 24 is in 2026 met € 12,1 miljoen verhoogd. Dit wordt verklaard door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties en het ophogen van het budget met € 3,0 miljoen voor de vastlegging van een aantal grote licenties.

Uitgaven

Artikel 24.1 Personele uitgaven

Personele uitgaven

Het budget voor personele uitgaven is in 2026 met € 9,3 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

- Eigen personeel: Het uitgavenbudget op eigen personeel is met € 12,3 miljoen verhoogd. Dit wordt met name verklaard door:
 - Een bijdrage van € 4,3 miljoen van artikel 15 Vrachtwagenheffing in het kader van de start van de Vrachtwagenheffing. Per 1 juli 2026 start de Vrachtwagenheffing in Nederland, waarvoor de ILT toezicht zal gaan houden.

- Een bijdrage van € 3,8 miljoen van artikel 17 Luchtvaart voor de uitvoeringstaken op het gebied van luchtvaart en maritieme zaken. Dit betreft o.a. een bijdrage voor de implementatie van het medisch software- en databasesysteem dat de ILT gebruikt voor het registreren en beheren van vliegmedische gegevens in de Nederlandse luchtvaart en taken voor de Europese kaderverordening voor U-Space.
 - De toevoeging van de loon-en prijsbijstelling voor 2026 van € 2,3 miljoen.
 - Een bijdrage van € 1,9 miljoen van artikel 14 Wegen en Verkeersveiligheid in het kader van de compensatie die betaald wordt aan KIWA voor de niet kostendekkende tarieven voor vergunningverlening. KIWA voert een deel van de vergunningverlenende taken uit, dit wordt verantwoord op artikel 24.
- Externe inhuur: Het uitgavenbudget op externe inhuur is met € 3,0 miljoen verlaagd op het gebied van ICT-inhuur ten behoeve van de overige materiële uitgaven. Deze materiële uitgaven betreffen ICT- kosten voor het vastleggen van een aantal grote licenties.

Artikel 24.2 Materiële uitgaven

De uitgavenmutaties zijn lager dan voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de leeswijzer).

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties zijn lager dan de voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de leeswijzer).

3.14 Artikel 25 Brede Doeluitkering

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 22 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 25 Brede Doeluitkering (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire be- groting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletoire begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	1.104.789	70.565	1.175.354
Uitgaven	1.361.197	43.991	1.405.188
25.1 Brede doeluitkering	1.361.197	43.991	1.405.188
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>1.361.197</i>	<i>43.991</i>	<i>1.405.188</i>
<i>Overige bijdragen</i>	<i>1.361.197</i>	<i>43.991</i>	<i>1.405.188</i>
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 25 is in 2026 met € 70,6 miljoen verhoogd. Dit wordt met name verklaard door een verplichtingschuif van de Grinwismiddelen. Er wordt € 26,6 miljoen aan verplichtingen van 2027 naar 2026 geschoven. In 2027 wordt dit bedrag uitgekeerd via de BDU. Aangezien de verplichting moet worden aangegaan in het jaar voorafgaand aan de uitkering van de BDU, is het verplichtingenbudget al in 2026 nodig.

Uitgaven**Artikel 25.1 Brede doeluitkering****Bijdrage aan medeoverheden**

De verhoging van de bijdragen aan medeoverheden met € 44 miljoen wordt veroorzaakt door:

- Overige bijdragen: Dit betreft de verwerking van de loon- en prijs-bijstelling 2026 ter hoogte van € 44 miljoen.

Ontvangsten

Er hebben zich geen ontvangstenmutaties voorgedaan op dit artikel.

4 Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 97 Algemeen Kerndepartement

Tabel 23 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 97 Algemeen Kerndepartement (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire be- groting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletoire begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	248.403	6.944	255.347
Uitgaven	115.128	16.816	131.944
97.1 Algemeen departement	112.150	16.816	128.966
<i>Opdrachten</i>	95.987	16.548	112.535
van A naar Beter	1.835	30	1.865
Externe juridische advisering	2.019	34	2.053
Onderzoeken PBL	2.196	2.968	5.164
Onderzoeken ANVS	4.609	111	4.720
DCC	9.708	734	10.442
Regeringsvliegtuig	17.395	371	17.766
Overige opdrachten	58.225	12.300	70.525
<i>Subsidies (regelingen)</i>	29	0	29
Overige subsidies	29	0	29
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	16.134	268	16.402
Bijdrage aan agentschap RWS	3.559	33	3.592
Bijdrage aan agentschap KNMI	3.319	5	3.324
Overige bijdragen	9.256	230	9.486
97.3 Testen reizigers	2.978	0	2.978
<i>Opdrachten</i>	2.978	0	2.978
Testen COVID-19	2.978	0	2.978
Ontvangsten	1.101	866	1.967

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget van het artikel Algemeen Kerndepartement wordt in 2026 met € 6,9 miljoen verhoogd. Deze verhoging wordt voornamelijk veroorzaakt door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties.

Het verplichtingenbudget wordt met € 3,1 miljoen verhoogd voor het tijdig aangaan van nieuwe contracten binnen het DCC. De hogere verplichting hangt samen met een grotere opdrachtoomvang voor de contracten met het RIVM, KWR en Opleiden, Trainen en Oefenen (OTO). Verder wordt het verplichtingenbudget verhoogd met € 2,1 miljoen als gevolg van de bijdrage van LVVN voor het Werkprogramma 2026 en met € 1,6 miljoen vanwege de financiering van het Kennisprogramma Circulaire Economie 2026 door DGMI.

Uitgaven

Artikel 97.01 Algemeen departement

Opdrachten

De verhoging van het opdrachtenbudget met € 16,5 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Onderzoeken PBL: verhoging van € 3,0 miljoen als gevolg finan-

ciering Kennisprogramma Circulaire Economie 2026 door DGMI, een LVVN-bijdrage werkprogramma 2026 aanvullende programma's evaluaties en lopende WUR-projecten en door bijdragen vanuit de EU door middel van desaldering.

- Onderzoeken ANVS: Een verhoging van € 0,1 miljoen door uitgekeerde prijsbijstelling.
- DCC: Een verhoging van € 0,7 miljoen in verband met een bijdrage van het RIVM voor de uitvoering van NAVO-top activiteiten en ontvangen prijsbijstelling.
- Regeringsvliegtuig: Een verhoging van € 0,4 miljoen in verband met de toegekende prijsbijstelling.
- Overige opdrachten: Een verhoging van €12,3 miljoen in 2026 voornamelijk vanwege een kasschuif binnen het budget voor verwachte investeringen in roerende zaken.

Bijdrage agentschappen

De uitgavenmutaties zijn lager dan voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de leeswijzer).

Ontvangsten

De mutaties zijn lager dan de voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de leeswijzer).

4.2 Artikel 98 Apparaat Kerndepartement

Tabel 24 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 98 Apparaat Kerndepartement (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire be- grooting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletoire begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	509.906	3.689	513.595
Uitgaven	564.281	692	564.973
98.1 Personele uitgaven	422.934	- 1.019	421.915
<i>Personele uitgaven</i>	422.934	- 1.019	421.915
Eigen personeel	373.963	1.807	375.770
Externe inhuur	48.126	- 2.826	45.300
Overige personele uitgaven	845	0	845
98.2 Materiële uitgaven	141.347	1.711	143.058
<i>Materiële uitgaven</i>	141.347	1.711	143.058
ICT	46.439	3.035	49.474
Bijdrage aan SSO's	61.887	1.921	63.808
Overige materiële uitgaven	33.021	- 3.245	29.776
Ontvangsten	4.880	1.000	5.880

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget het artikel Apparaat Kerndepartement voor 2026 wordt met € 3,7 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties.

Het betreft een overboeking van € 1,6 miljoen van artikel 14 naar artikel 98 voor de dekking van de apparaatskosten van DUMO en door een bijdrage van € 1,6 miljoen van Rijkswaterstaat aan het overgedragen budget van het Ministerie van Financiën in verband met de wijziging van het re-
giotarief van het Rijksvastgoedbedrijf. Daarnaast betreft het nog enkele kleine mutaties die optellen tot € 0,5 miljoen.

Uitgaven

Artikel 98.01 Personele uitgaven

De uitgavenmutaties zijn lager dan voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de).

Artikel 98.02 Materiële uitgaven

De uitgavenmutaties zijn lager dan voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de).

Ontvangsten

De mutaties zijn lager dan de voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de).

4.3 Artikel 99 Nog onverdeeld

Tabel 25 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 99 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire be- groting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties sup- pletoire begro- ting september (2)	Stand suppletoi- re begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	106.403	- 106.403	0
Uitgaven	75.938	- 75.938	0
99.1 Nog Onverdeeld	75.938	- 75.938	0
<i>Nog te verdelen</i>	75.938	- 75.938	0
Nog te verdelen	75.938	- 75.938	0
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Dit betreft met name het verdelen van de ontvangen loon- en prijsbijstelling tranche 2026 naar de verschillende onderdelen van lenW. Daarnaast is met de eerste suppletoire begroting 2026 de eindejaarsmarge opgevraagd, waarbij zowel kas als verplichtingen is opgevraagd. Een groot deel van het verplichtingenbudget wordt nu afgeboekt aangezien de verplichtingen al wel aangegaan waren in afgelopen jaren.

Uitgaven

Artikel 99.1 Nog Onverdeeld

Nog te verdelen

Dit betreft het verdelen van de ontvangen loon- en prijsbijstelling tranche 2026 naar de verschillende artikelen van lenW.

5 Agentschappen

5.1 Agentschap Rijkswaterstaat

Tabel 26 Exploitatieoverzicht agentschap Rijkswaterstaat Suppletoire begroting september 2026 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1)+(2)
Baten			
Baten als tegenprestatie voor levering van input	4.751.750	96.872	4.848.622
<i>waarvan bijdrage aan apparaat (interne kosten)</i>	<i>1.751.303</i>	<i>41.642</i>	<i>1.792.945</i>
<i>waarvan bijdrage aan exploitatie en onderhoud</i>	<i>2.884.524</i>	<i>45.064</i>	<i>2.929.588</i>
<i>waarvan bijdrage aan te verlenen diensten</i>	<i>115.923</i>	<i>10.166</i>	<i>126.089</i>
Baten uit reeds ontvangen bijdragen voor levering van input	156.792	36.097	192.889
<i>waarvan Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor exploitatie en onderhoud</i>	<i>37.062</i>	<i>17.972</i>	<i>55.034</i>
<i>waarvan Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor te verlenen diensten</i>	<i>119.730</i>	<i>18.125</i>	<i>137.855</i>
Rentebaten	23.475	1.741	25.216
Vrijval voorzieningen	0	0	0
Bijzondere baten	1.500	0	1.500
Totaal baten	4.933.517	134.710	5.068.227
Lasten			
Apparaatskosten	1.764.347	48.105	1.812.452
- Personele kosten	1.365.400	53.849	1.419.249
<i>waarvan eigen personeel</i>	<i>1.241.793</i>	<i>51.701</i>	<i>1.293.494</i>
<i>waarvan inhuur externen</i>	<i>72.000</i>	<i>0</i>	<i>72.000</i>
<i>waarvan overige personele kosten</i>	<i>51.607</i>	<i>2.148</i>	<i>53.755</i>
- Materiele kosten	398.947	- 5.744	393.203
<i>waarvan apparaat ICT</i>	<i>70.947</i>	<i>- 957</i>	<i>69.990</i>
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>	<i>87.000</i>	<i>1.864</i>	<i>88.864</i>
<i>waarvan overige materiele kosten</i>	<i>241.000</i>	<i>- 6.651</i>	<i>234.349</i>
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	3.174.653	89.291	3.263.944
Rentelasten	3.374	47	3.421
Afschrijvingskosten	21.179	0	21.179
- Materieel	21.084	0	21.084
<i>waarvan apparaat ICT</i>	<i>5.583</i>	<i>0</i>	<i>5.583</i>
<i>waarvan overige materiele afschrijvingskosten</i>	<i>15.501</i>	<i>0</i>	<i>15.501</i>
- Immaterieel	95	0	95
Overige lasten	0	0	0
<i>waarvan dotaties voorzieningen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>waarvan bijzondere lasten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Totaal lasten	4.963.553	137.443	5.100.996
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	- 30.036	- 2.733	- 32.769
Agentschapsdeel Vpb-lasten	1.300	2.973	4.273
Saldo van baten en lasten	- 31.336	- 5.706	- 37.042
Dotatie/onttrekking aan reserve Rijksrederij	9.412	0	9.412
Te verdelen resultaat	- 40.748	- 5.706	- 46.454

Toelichting

Baten

Baten als tegenprestatie voor levering van input

Bijdrage aan apparaat

De bijdrage aan apparaat dient ter dekking van de interne kosten van RWS (apparaatskosten inclusief rente- en afschrijvingskosten) die verband houden met exploitatie, onderhoud en vernieuwing, ontwikkeling en beleidsondersteuning en -advisering (BOA).

De hogere bijdrage aan apparaat ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2026 (€ 41,6 miljoen) is met name veroorzaakt door:

- Loon- en prijsbijstelling 2026 (€ 17,4 miljoen);
- Verambtelijking (het omzetten van inhuur op programma (niet kerntaken) in eigen personeel) als gevolg van uitvoering van de wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (Wet DBA) (€ 11,2 miljoen);
- Baten uit vastgoed Ingebruikgeving gronden (IGG) (€ 8,9 miljoen), deze komen voort uit het gebruik van areaal door derden, zoals benzinestations en wegrestaurants;
- Het saldo van mutaties < € 5 miljoen (€ 4,1 miljoen).

Bijdrage aan exploitatie en onderhoud

De bijdragen aan exploitatie en onderhoud dient ter dekking van de externe kosten die samenhangen met afspraken over het basiskwaliteitsniveau (BKN) voor exploitatie en onderhoud.

De hogere bijdrage aan exploitatie en onderhoud ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2026 ad. € 45,1 miljoen is met name veroorzaakt door:

- Ontvangen prijsbijstelling 2026 (€ 55,7 miljoen);
- Verambtelijking (het omzetten van inhuur op programma (niet kerntaken) in eigen personeel) als gevolg van uitvoering van de wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (Wet DBA) (€ -7,6 miljoen);
- Het saldo van mutaties < € 5 miljoen (€ -3 miljoen).

Bijdrage aan te verlenen diensten

De bijdragen aan te verlenen diensten dient ter dekking van de externe kosten in het kader van planning en studies, Caribisch Nederland, Werken voor en met Partners, aanvullende opdrachten van het moederdepartement die niet tot BKN behoren en overige opdrachten.

De hogere bijdrage aan te verlenen diensten ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2026 ad. € 10,2 miljoen is met name veroorzaakt door:

- Aanvullende programmamiddelen voor het uitvoeren van het onderzoeksprogramma 2026 voor de water en bodemopgaven. Dit onderzoeksprogramma wordt uitgevoerd onder de Subsidieregeling Instituten voor Toegepast Onderzoek (SITO-regeling) (€ 6,1 miljoen).
- Het saldo van mutaties < € 5 miljoen (€ 4,1 miljoen)

Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor exploitatie en onderhoud

Onder dit saldo vallen de ontvangsten en uitgaven die samenhangen met afspraken over het basiskwaliteitsniveau (BKN). De huidige prognose geeft het beeld dat RWS meer opdrachten in de markt kan zetten dan het aan baten ontvangt. De geraamde afname bedraagt € 55 miljoen. Dit is een verdere afname van € 18 miljoen ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2026.

Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor te verlenen diensten

Onder dit saldo vallen de baten en lasten in het kader van planstudies, Caribisch Nederland, werken voor en met partners, aanvullende opdrachten van het moederdepartement die niet tot BKN behoren en overige opdrachten. De huidige prognose geeft het beeld dat uitvoering van de verkregen opdrachten sneller uitvoert ten opzichte van de verwachting bij het opstellen van de 1^e suppletoire begroting 2026. De geraamde afname over 2026 bedraagt € 137,9 miljoen. Dit is een verdere afname van € 18,1 miljoen ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2026.

Rentebaten

Voor 2026 zijn de verwachte rentebaten hoger dan waarvan bij 1^e suppletoire begroting 2026 is uitgegaan (€ 1,7 miljoen). Dit is het gevolg van aanpassing van het rentepercentage.

Lasten

Apparaatskosten

Personele kosten

De personele kosten bestaan uit de kosten van het eigen personeel en de kosten van ingehuurde capaciteit voor de uitvoering van kerntaken. Ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting zijn de personele kosten inclusief overige personele kosten toegenomen (€ 53,8 miljoen). Deze toename komt met name door afspraken in de CAO Rijk 2026. In deze CAO is een loonstijging van 2,7% per 1 juli afgesproken, een eenmalige uitkering in augustus, waarvan de hoogte afhankelijk is van de salarisschaal en een verhoging van de hoge reiskostenvergoeding van 21 naar 23 eurocent per kilometer met ingang van 1 juli tot en met het einde van de looptijd CAO Rijk 2026 (€ 32,3 miljoen). Als gevolg van de cao-afspraken is de reservering van het tot en met 2025 opgebouwde verlofsaldo ook te indexeren. Dit zorgt voor een verwachte extra last aan personele kosten (€ 6,6 miljoen). De personele kosten nemen ook toe als gevolg van verambtelijking (het omzetten van inhuur op programma (niet kerntaken) in eigen personeel) als gevolg van uitvoering van de wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (Wet DBA) (€ 7,6 miljoen). Het restant betreft mutaties kleiner dan € 5 miljoen (€ 7,3 miljoen).

Materiële kosten

De materiële kosten bestaan uit de kosten voor apparaat gebonden ICT-middelen, de bijdrage aan SSO's die bedrijfsvoeringsdiensten leveren en overige materiële kosten.

De verwachte materiële kosten voor 2026 zijn lager dan ingeschat bij 1^e suppletoire begroting 2026 (€ -5,7 miljoen), door verwachte lagere realisatie van kosten als gevolg van het doorvoeren van noodzakelijke besparingen om weer een gezonde organisatie te worden. De lagere realisatie wordt met name verwacht op de ICT uitgaven (€ -1 miljoen) en overige materiële kosten (€ -6,7 miljoen).

Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Voor 2026 verwacht RWS een hogere realisatie ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2026 (€ 89,3 miljoen). In 2025 is de productie op stoom gekomen en heeft RWS meer gerealiseerd dan aan bijdrage aan exploitatie en onderhoud en bijdrage aan te verlenen diensten is ontvangen. Dit zet ook door in 2026. De hogere realisatie vindt financiële dekking uit de balanspost Saldo Op Ontvangen Bijdragen. Het doel van deze balanspost is het opvangen van fluctuaties in de productie.

Agentschapsdeel VpB-lasten

De hogere VpB-lasten ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting zijn het gevolg van hogere verwachte energieopbrengsten uit het windmolenpark Maasvlakte II. Voor het opbrengstendeel waarvoor Rijkswaterstaat wordt aangemerkt als ondernemer leidt dit tot een hogere last aan Vennootschapsbelasting.

Te verdelen resultaat

In vergelijking met de 1^e suppletoire begroting 2026 valt het resultaat meer negatief uit (€ -5,7 miljoen) waardoor het geprognosticeerde resultaat voor 2026 uitkomt op € -46,5 miljoen.. Deze afname met € 5,7 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

- Toename van de geprognosticeerde personele kosten met per saldo € 23,9 miljoen. De onder "Personele kosten" genoemde kosten (€ 53,9 miljoen), worden deels gedekt uit aanvullende baten door omzetting wet DBA (€ -11,2 miljoen), ontvangen Loonbijstelling (€ -10,4 miljoen) Ingebruikgeving gronden (€ -8,9 miljoen) en mutaties < € 5 miljoen (€ 0,5 miljoen).
- Afname van de geprognosticeerde materiële kosten met per saldo € -18,2 miljoen. De onder "Materiële kosten" genoemde afname (€ -5,7 miljoen), aangevuld met baten door Prijsbijstelling (€ -7 miljoen) en mutaties < € 5 miljoen (€ -5,5 miljoen).

Tabel 27 Kasstroomoverzicht agentschap Rijkswaterstaat Suppletoire begroting september 2026 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
1. Rekening courant RHB 1 januari 2026	1.333.174		1.333.174
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	4.776.725	98.613	4.875.338
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	- 4.943.674	- 140.416	- 5.084.090
2. Totaal operationele kasstroom	- 166.949	- 41.803	- 208.752
Totaal investeringen (-/-)	- 70.116	0	- 70.116
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0		0
3. Totaal investeringskasstroom	- 70.116	0	- 70.116
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	0	0	0
Aflossingen op leningen (-/-)	- 18.403	0	- 18.403
Beroep op leenfaciliteit (+)	66.610	0	66.610
4. Totaal financieringskasstroom	48.207	0	48.207
5. Rekening courant RHB 31 december 2026 (=1+2+3+4)	1.144.316	- 41.803	1.102.513

Toelichting

Operationele kasstroom

Hieronder vallen de ontvangsten en uitgaven uit de reguliere bedrijfsvoering.

De hogere ontvangsten operationele kasstroom ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2026 (€ 98,6 miljoen) worden met name veroorzaakt door de hogere bijdragen aan apparaat, exploitatie en onderhoud en te verlenen diensten. Zie hiervoor ook de toelichting onder «Baten als tegenprestatie voor levering van input».

De hogere uitgaven operationele kasstroom ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2026 € 140,4 miljoen worden met name veroorzaakt door de hogere personele kosten en kosten uitbesteed werk en andere externe kosten. Zie hiervoor ook de toelichting onder «Apparaatskosten» en «Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten».

5.2 Agentschap Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut

Tabel 28 Exploitatieoverzicht agentschap KNMI Suppletoire begroting september 2026 (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Baten			
Omzet	134.799	161	134.960
<i>waarvan omzet moederdepartement</i>	<i>81.703</i>	<i>156</i>	<i>81.859</i>
<i>waarvan omzet overige departementen</i>	<i>32.817</i>	<i>5</i>	<i>32.822</i>
<i>waarvan omzet derden</i>	<i>20.279</i>	<i>0</i>	<i>20.279</i>
Rentebaten	400	0	400
Vrijval voorzieningen	0	0	0
Bijzondere baten	0	0	0
Totaal baten	135.199	161	135.360
			0
Lasten			0
Apparaatskosten	109.400	1.538	110.938
- Personele kosten	62.130	1.225	63.355
<i>waarvan eigen personeel</i>	<i>60.207</i>	<i>1.224</i>	<i>61.431</i>
<i>waarvan inhuur externen</i>	<i>1.924</i>	<i>0</i>	<i>1.924</i>
<i>waarvan overige personele kosten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
- Materiele kosten	47.269	314	47.583
<i>waarvan apparaat ICT</i>	<i>19.017</i>	<i>1</i>	<i>19.018</i>
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>	<i>2.725</i>	<i>0</i>	<i>2.725</i>
<i>waarvan overige materiele kosten</i>	<i>25.526</i>	<i>314</i>	<i>25.840</i>
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	25.761	0	25.761
Rentelasten	150	21	171
Afschrijvingskosten	2.061	0	2.061
- Materieel	1.969	0	1.969
<i>waarvan apparaat ICT</i>	<i>97</i>	<i>0</i>	<i>97</i>
<i>waarvan overige materiele afschrijvingskosten</i>	<i>1.872</i>	<i>0</i>	<i>1.872</i>
- Immaterieel	92	0	92
Overige lasten	0	0	0
<i>waarvan dotaties voorzieningen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>waarvan bijzondere lasten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Totaal lasten	137.372	1.559	138.931
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	- 2.174	- 1.397	- 3.571
Agentschapsdeel Vpb-lasten	80	0	80
Saldo van baten en lasten	- 2.254	- 1.397	- 3.651

Toelichting

Baten

Bijdrage basis

Geen bijzonderheden.

Bijdrage maatwerk

Geen bijzonderheden.

Bijdrage subsidies

Geen bijzonderheden.

Rentebaten

Geen bijzonderheden.

Lasten

Personele kosten

De kosten voor eigen personeel zijn hoger uitgevallen door de CAO Rijk 2026 en de daaruit volgende loonstijging van 2,7% en een eenmalige uitkering van € 1.000 – 1.400 per werknemer. In totaal stijgen de kosten per saldo met € 1,2 miljoen.

Materiële kosten

De overige materiële kosten zijn gestegen met € 0,3 miljoen door een intensivering op diverse projecten.

Afschrijvingskosten

Geen bijzonderheden.

Overige lasten

Geen bijzonderheden.

Resultaat

Het begrote negatieve resultaat is toegenomen van € 2,3 miljoen naar € 3,7 miljoen. Dit wordt voornamelijk verklaard door de nieuwe CAO Rijk 2026.

Tabel 29 Kasstroomoverzicht agentschap KNMI Suppletoire begroting september 2026 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
1. Rekening courant RHB 1 januari 2025	23.687	1	23.688
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	10.164	– 819	9.345
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	– 2.254	– 1.397	– 3.651
2. Totaal operationele kasstroom	7.910	– 2.216	5.694
Totaal investeringen (-/-)	– 6.170	– 400	– 6.570
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0	0
3. Totaal investeringskasstroom	– 6.170	– 400	– 6.570
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	0	0	0
Aflossingen op leningen (-/-)	– 1.612	– 1	– 1.613
Beroep op leenfaciliteit (+)	4.120	2	4.122
4. Totaal financieringskasstroom	2.508	1	2.509
5. Rekening courant RHB 31 december 2025 (=1+2+3+4)	27.935	– 2.614	25.321

Toelichting

Rekening-courant RHB 1 januari 2026

Geen bijzonderheden.

Operationele kasstroom

Hieronder vallen de ontvangsten en uitgaven uit de reguliere bedrijfsvoering. De ontvangsten bij de operationele kasstroom dalen vooral door een afname van vooruitontvangsten bedragen van diverse projecten

(€ 0,8 miljoen). De uitgaven bij de operationele kasstroom dalen vanwege het hogere negatieve resultaat (€ 1,4 miljoen).

Investeringskasstroom

Door de intensiveringen bij de uitvoering van projecten zijn de verwachte investeringsuitgaven hoger dan begroot.

Financieringskasstroom

Geen bijzonderheden.